

10 Kutsal Kitap Yorumu: Sağduyu Kullanın

Birgün, bir adam, bana yaklaşıp bir soru sormak istedi. Çok ciddi görünüyordu, o yüzden özel konuşmak için başkalarından uzaklaştık. Bu adam kiliseye birkaç kere gelip birkaç Kutsal Kitap çalışmasına katılmıştı. Sigara içen, boşanmış, bir hanımla nikahsız yaşayan bir adamdı. Bana ne soracaktı? Belki nikahsız yaşadığı bayanla ilgili ne yapması gerektiğini konuşmak istiyordu. Belki de günahlarının nasıl bağışlanabileceğini bilmek istiyordu.

“Evet, nasıl yardımcı olabilirim?” diye sordum.

“Şunu bilmek istiyorum” dedi, “Musa Allah’la konuştuğu zaman, ayağının altındaki taşlar mavi miydi?”

Kutsal Kitap, ahlaki sebepler için verildi. Hedefi insanlara kurtuluş yolunu göstermektir. İlginç konuşmalar yahut faydasız bilgi üzerinde meraklı araştırmalar yaratmak için verilmedi. Allah’ın tapınağı olan bedeninizi tahrip eden sigara sorununuz varsa, Musa’nın ayağının altındaki taş rengi üzerine beyninizin enerjisini neden tüketiyorsunuz? Taş mavi olsaydı sigara üstüsünden gelme gücünü mü verecekti? Taş mavi değil de kahverengi olsaydı, bir bayanla nikahsız yaşamınızı aklayacak mıydı?

Doğru bir hayat yaşıyorsanız, Kutsal Kitap’taki meraklı şeylerle uğraşabilirsiniz.

Bazı insanlar Kutsal Kitap’ı okurken metnin bağlamını düşünmezler. Ayetten ayete atlayarak, beraber olmaması gereken kavramları birbirine bağlarlar. Vaizler, Kutsal Kitap’ı şu şekilde okumayasınız diye şu örneği verirler:

Bir adam Allah’tan bilgi almak için Kutsal Kitap’ı açar. Şunu okur: Matta 27:5 Yahuda paraları tapınağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

Tekrar Kutsal Kitap’ı açıp başka bir noktada, şöyle okur: Luka 10:37. İsa, “Git sen de öyle yap” dedi.

Kutsal Kitap’taki öğretiler liste halinde gözükmez. Kutsal Kitap bir bütünlük olarak okunmalı. Bir peygamber bir konuda biraz bilgi verir. Başka bir peygamber de başka bir şey ekler. Bu kavramlar bir araya getirilince bir öğreti ortaya çıkar.

Yeşaya 28:10 Çünkü bütün söylediği buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan...

Ancak her ayet bağlamına ve Kutsal Kitap’ın bütünlüğüne göre okunmalı.

Fakat insanlar bir öğretiyi, bir ya da iki ayet üzerinde inşaa etmek isterler.

Örneğin, pekçok kişi, biri ölünce ruhunun cennete veya cehenneme hemen gittiğine inanırlar. Bunu desteklemek için İsa ve hırsızın çarmıhta oldukları zamana işaret ederler.

Luka 23:43 İsa ona, “Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın” dedi.

“İşte böyle!” derler. “İsa o gün hırsızla cennette olacağını söyledi.”

Dur bi’ dakika. Bu konuda Kutsal Kitap’ın tüm söylediği şey bu değil. Dirilişten sonra İsa, Meryem’e görüldü. Konuşmalarına bir bakalım.

Yuhanna 20:12-17 Beyazlara bürünmüş iki melek gördü; biri İsa'nın cesedinin yattığı yerin başucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. ¹³ Meryem'e, “Kadın, niçin ağlıyorsun?” diye sordular. ¹⁴ Bunları söyledikten sonra arkasına döndü, İsa'nın orada, ayakta durduğunu gördü. Ama O'nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵ İsa, “Kadın, niçin ağlıyorsun?” dedi. “Kimi arıyorsun?” Meryem O’nu bahçıvan sanarak, “Efendim” dedi, “Eğer O’nu götürdünse, nereye koyduğunu söyle de gidip O’nu alayım.” ¹⁶ İsa ona, “Meryem!” dedi. O da döndü, İsa’ya İbranice “Rabbuni!” dedi. Rabbuni, öğretmenim demektir. ¹⁷ İsa, “Bana dokunma!” dedi. “Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin Tanrınız'ın yanına çıkıyorum.”

İsa, henüz Babasına çıkmadığını söyledi. Peki hangi ayet doğrudur? Her ikisi de doğru olamaz. Bizim Yuhanna kitabı yazıldığı zaman gramer işaretleri yoktu. Tercümanlar anlayışlarına işaretleri koyarlar. Genelde insanlar, biri ölünce hemen ya cennete ya da cehenneme gittiklerini düşündükleri için tercümanlar böyle tercüme ederler. Grekçe’de kelime sırasına bakalım.

Luka 23:43 Ve ona şöyle söyledi “Doğrusunu sana diyorum bugün olacaksın benimle cennette.”

Eğer virgül bugün kelimesinden sonra koyarsak şöyle okunacak:

Luka 23:43 Ve ona şöyle söyledi “Doğrusunu sana diyorum bugün, olacaksın benimle cennette.”

Bu, Yuhanna’daki metinlere tamamen uyar. İsa öldüğü gün cennete gitmedi.

Aynı örnek yapabiliriz Türkçe’de.

Çalış çalış da baban gibi eşek olma.

Eğer virgülü, gibi kelimesinden sonra koyarsak şöyle okunur:

Çalış çalış da baban gibi, eşek olma.

Ancak virgülü çalış kelimesinden sonra koyarsak şöyle okunur:

Çalış çalış da, baban gibi eşek olma.

Öğrettilerimizi bir ayet üzerinde yaparsak böyle hatalar yapabiliriz. Ancak ayetleri ayetlerle karşılaştırarak bütün Kutsal Kitap’ı okursak eğer doğru şekilde yönlendirileceğiz.

Bu, bizi tercüme üzerinde konuşmamız için yönlendiriyor. Hiçbir tercüme mükemmel olamaz. Diller farklıdır. Fakat siz Allah’ı tanıyıp O’nun istediğini yapmak isterseniz her

hangi bir saygın tercümede, sonsuz yaşam veren kurtuluşu bulacaksınız. Kutsal Kitap'taki önemli öğretiler o kadar sağlam ki, siz bu ya da şu tercüme okuduğunuz için kaybolmuş olmayacaksınız.

Genelde iki tür tercüme buluruz: dinamik tercüme ve kelime kelime tercüme. Her birinin faydası ve sakıncası vardır. Dinamik tercüme her kelimeyi birebir diğer dile tercüme yapmaz. Bundan ziyade anlamını iletmeye çalışır. Belki her defa aynı orijinal dilindeki kelimenin yerine, her yerde aynı modern kelimeyi kullanmaz. Bunun yararı, okumanın kolay olmasıdır. Kutsal Kitap çevirisi daha dinamik bir çeviridir. Tercümanlar çoğu yerlerde çok iyi bir iş yapmışlar. Böyle bir tercümenin sakıncası şudur: okuyucu tercümanın teolojisine, dolayısıyla önyargılarına da bağımlıdır.

Kelime kelime tercümelerde ise, tercüman orijinal kelimeleri ve cümle yapısını iletmeye çalışır. Daha çok aynı orijinal kelimenin karşılığında aynı modern kelimeyi kullanmaya çalışır. Bu tür tercümelerde, kelime araştırmaları daha kolay yapılabilir. Örneğin, Kutsal Kitap'ın yasa kelimesini nasıl kullandığını öğrenmek istiyorsunuz. Eğer tercüman, orijinal metinde, yasa kelimesinin kullanıldığı her defasında, modern dilde de yasa kelimesini kullanırsa, karşılaştırmalar daha kolay yapılır.

Örneğin Efesliler 2:14'e bakalım.

Efesliler 2:14 Çünkü Mesih'in kendisi barışımızdır. Kutsal Yasa'yı*, buyrukları ve kurallarıyla birlikte etkisiz kılarak iki topluluğu birleştirdi, aradaki engel duvarını, yani düşmanlığı kendi bedeninde yıktı. Amacı bu iki topluluktan kendisinde yeni bir insan yaratarak esenliği sağlamak, düşmanlığı çarımha öldürmek ve çarımha aracılığıyla bir bedende iki topluluğu Tanrı'yla barıştırmaktı.

Yasa kelimesi bu ayette Kutsal Yasa olarak çevrildi. Grekçe'de kutsal kelimesi yok. Kutsal Yasa ifadesinin üstünde sizi kitap'ın arkasındaki sözlüğe yönlendiren bir yıldız var. Siz Kutsal Kitap'taki sözlüğe bakarsanız verilen tanım şöyle: Kutsal Yasa – Tanrı'nın Musa'ya verdiği yasalar dizisi. Tercümanlar, okuyucunun hangi yasadaki bahsedildiğini daha kolay anlaması için kutsal kelimesini eklemişler. Fakat burada bu dinamik tercümede tercüman hangi yasadaki bahsedildiğine dair bir karar vermiştir. Kutsal Yasa ifadesi On Emir'i dahil ediyor mu? Kutsal Kitap tercümanları verilen tanımla bunu belli etmediler.

Eski Ahit'te çeşitli yasalar vardı. Sivil, törensel yasalar ve On Emir vardı. Pavlus'un okuyucuları, hangi yasadaki bahsettiğini bağlama göre anlardı. Buradan bakınca, Kutsal Kitap çevirisi güvensiz anlamına mı geliyor? Kesinlikle hayır! Sonsuz yaşamı arıyorsanız Kutsal Kitap çevirisinde Mesih'i bulacaksınız. Sağduyu kullanan, iyi bir öğrenci olmanızı söylüyorum. Bunu, yani dinamik tercüme bu kilisede kullanıyoruz. Fakat çalışırken, değişik tercüme de kullanıyoruz. Tercüme farklı olunca, tercümanların zorlandığını biliyoruz ve bütün tercüme dikkatle inceleyebiliriz.

Kitap'ı Mukaddes, Kutsal Kitap çevirisinden daha çok kelime kelime tercümedir. Fakat modern Türkler için okuması daha zor, az bilinen kelimeler de kullanıyor.

Kutsal Kitap yazarları deyimler kullandılar.

Matta 24:27-28 Çünkü İnsanoğlu'nun* gelişi, doğuda akıp batıya kadar her taraftan görülen ŐimŐek gibi olacaktır. ²⁸ “LeŐ neredeyse, akbabalar oraya uŐuŐecek.”

İsa 28. ayette akbabaların İsa'nın ikinci geliŐinde mahvolanların leŐlerini yiyeceğinden bahsetmiyor galiba. Büyük ihtimalle bu bir deyim ya da atasözüdür. Siz akbabalar görünce leŐ görmediğiniz halde yakında bir leŐ olduğunu anlarsınız. Siz İsa'nın söylediği belirtileri görünce, geliŐinin yakın olduğunu da anlarsınız.

Sizler, Kutsal Kitap'ı okurken, doğru ve eğrinin ahlak ilkelerini arayınız. Uçuk yorumlar yapmayın. Filimlerden ve televizyondan aldığınız fikirleri Kutsal Kitap zerine koymayın. Kutsal Kitap kendi ifadelerini tanımlasın. Kutsal Kitap'ı başka okuyanlara danıŐın.

Süleyman'ın zdeyiŐleri 11:14 Yol göstereni olmayan ulus düŐer, DanıŐmanı bol olan zafere gider.

Melek ve ben, Kutsal Kitap'taki peygamberlikleri okuyup son zamanlarda politaka olayları ve İsa'nın ikinci geliŐiyle nasıl iliŐkilendirdiđini bilen bir kişi tanımiŐtık. Son zamandaki olaylarda Őabat Günü'nn önemini de biliyordu. Fakat bu önemli gerçekleri baŐkalarıyla paylaŐtıđı zaman kendisine katılmayanları eleŐtirip kınamaya baŐladı. KonuŐmaları suçlamalar ve bağrımalarla doluydu. Bazı konularda bilgiliydi ama yüreğinde İsa'nın sevgisi yoktu. Sonunda büyük günahlara düŐtüđü halde, kendisini hala dindar zannediyordu. Tamamen hezeyan içerisindeydi. Sizin Kutsal Kitap yorumunuzun içinde İsa sevgisi yoksa tekrar baŐa dnn. Kutsal Kitap'ın hedefi, insanları, kalpleri Allah'a ve insanlara doğru sevgiyle dolu ahlaklı erkekler ve kadınlar yapmaktır. İsa'nın sözleriyle:

Luka 10:26 İsa ona, “Kutsal Yasa'da ne yazılmıŐtır?” diye sordu. “Orada ne okuyorsun?”